2024

SANSKRIT

(Regular Elective)

Paper : SKT-RE-5016/5026

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer in Sanskrit or *Assamese* or *English*

OPTION—A

Paper : SKT-RE-5016

(Theatre and Dramaturgy in Sanskrit)

UNIT—I

(Theatre : Types and Construction)

(নাট্যগৃহ : বিভাগ আৰু গঠন)

(*Marks* : 25)

1. Answer the following questions in brief : 1×3=3

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ চমুকৈ লিখাঁ :

(a) How many Chapters are there in the *Nāṭyaśāstra*?

'নাট্যশাস্ত্ৰ'ত কেইটা অধ্যায় আছে ?

(b) What is the shape of a 'বিকৃষ্টনাট্যগৃহ'?
'বিকৃষ্টনাট্যগৃহ'ৰ আকৃতি কেনেকুৱা ?

(c) 'অৱৰ' refers to the small / medium / big type of theatre.
(Choose the correct answer)
'অৱৰ' পদটোৱে সৰু / মধ্যম / ডাঙৰ বিধৰ নাট্যশালাক বুজায়।
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱাঁ)

2. According to the *Nāṭyaśāstra*, it is desirable for theatre to be of medium size. Why? Give two reasons. 2
'নাট্যশাস্ত্ৰ' অনুসৰি নাট্যগৃহ মধ্যম আকাৰৰ হ'ব লাগে। কিয় ? দুটি কাৰণ দৰ্শোৱাঁ।

3. "एवं रङ्गशिरः कृत्वा दारुकर्म प्रवर्तयेत्"
What is the meaning of the term 'दारुकर्म'? Write a brief note on 'दारुकर्म'. 1+4=5
'দাৰুকৰ্ম' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ? 'দাৰুকৰ্ম'ৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখাঁ।

4. Write a short note on any *one* of the following : 5
रंगशीर्ष ; मत्तवारणी ; नेपथ्यगृह।
তলৰ যি কোনো এটাৰ চমু টোকা লিখাঁ :
ৰঙ্গশীৰ্ষ ; মত্তৱাৰণী ; নেপথ্যগৃহ।

5. Answer any *one* of the following questions : 10

তলৰ যি কোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Write a note on the *Nāṭyaśāstra* of Bharata.

ভৰতৰ 'নাট্যশাস্ত্ৰ'ৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখাঁ।

(b) Write a note on the examining process of the land and measurement of the site for construction of a theatre.

নাট্যগৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে ভূমিশোধন আৰু মাপৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখাঁ।

(c) Prepare a note on the various types of theatre as described in the *Nāṭyaśāstra*.

'নাট্যশাস্ত্ৰ'ত বৰ্ণিত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ নাট্যশালাৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

UNIT—II

[Drama : Vastu (Subject Matter), Netā and Rasa]

[নাটক : বস্তু (প্ৰতিপাদ্য), নেতা আৰু ৰস]

(*Marks* : 35)

6. Answer the following questions : 1×5=5

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়াঁ :

(a) Who is the author of *Daśarūpaka*?

'দশৰূপক'ৰ ৰচক কোন ?

(b) How many রসs are accepted in the *Nāṭyaśāstra*?

'নাট্যশাস্ত্ৰ'ত কেইটা ৰস স্বীকাৰ কৰা হৈছে?

(c) 'জনান্তিক' is a type of _____.

(Fill in the blank)

'জনান্তিক' হ'ল একধৰণৰ _____।

(খালী ঠাঁই পূৰণ কৰাঁ)

(d) How many types of সন্ধিs are found in Sanskrit drama?

সংস্কৃত নাটকত কেই প্ৰকাৰৰ সন্ধি পোৱা যায়?

(e) বিষ্কম্ভক is a সন্ধি / অৰ্থোপক্ষেপক / সংলাপ।

(Choose the correct answer)

বিষ্কম্ভক হৈছে সন্ধি / অৰ্থোপক্ষেপক / সংলাপ।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱাঁ)

7. Answer the following questions (any *two*) : 5×2=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়াঁ (যি কোনো দুটা) :

(a) Write a note on dialogues used in Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকত ব্যৱহাৰ হোৱা সংলাপসমূহৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখাঁ।

(Continued)

(b) Write a short note on any *one* of the following :

সূত্রধার ; আধিকারিক বস্তু ; ধীরোদাত্ত নায়ক ; মুখসন্ধি।

তলৰ যি কোনো **এটাৰ** চমু টোকা লিখাঁ :

সূত্রধাৰ ; আধিকাৰিক বস্তু ; ধীৰোদাত্ত নায়ক ; মুখসন্ধি।

(c) Prepare a note on অভিনয় and its varieties.

অভিনয় আৰু ইয়াৰ প্ৰকাৰসমূহৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

(d) Show your acquaintance with the অর্থপ্রকৃতিs of a Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকৰ 'অর্থপ্রকৃতি'ৰ বিষয়ে এটি পৰিচয় আগবঢ়োৱাঁ।

8. Answer any *two* of the following questions : 10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো **দুটাৰ** উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Show your acquaintance with the অর্থোপক্ষেপক of a Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকৰ 'অর্থোপক্ষেপক'ৰ বিষয়ে এটি পৰিচয় আগবঢ়োৱাঁ।

(b) Define নাটক and explain various terms used for it.

নাটকৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু নাটকৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱহাৰ হোৱা আন নামবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

(c) Write a note on নায়িকা of Sanskrit drama.

সংস্কৃত নাটকৰ নায়িকাৰ বিষয়ে এটি টোকা যুগুত কৰাঁ।

UNIT—III

(Tradition and History of Indian Theatre)

(ভাৰতীয় নাট্যৰ পৰম্পৰা আৰু ইতিহাস)

(*Marks* : 20)

9. Answer the following questions : 1×2=2

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়াঁ :

(a) Jātrā is the Folk Theatre of _____.

(Fill in the blank)

যাত্ৰা হৈছে _____ ৰ লোক নাট্য।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰাঁ)

(b) Which State's dance is Koodiyattam?

কোডিয়াট্টম্ কোন ৰাজ্যৰ নৃত্য ?

10. Write brief notes on any *four* of the following : 2×4=8

Bhāonā ; Modern Theatre ; Bhāratanāṭyam ; National Level Theatre ; Open Theatre ; Chhau Dance.

তলৰ যি কোনো **চাৰিটাৰ** ওপৰত চমুকৈ লিখাঁ :

ভাওনা ; আধুনিক নাট্যশালা ; ভাৰতনাট্যম্ ; ৰাষ্ট্ৰীয় স্তৰৰ নাট্যশালা ; মুক্ত নাট্যশালা ; ছৌ নৃত্য।

11. Answer any *one* of the following : 10

তলৰ যি কোনো **এটাৰ** উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Write a note on the Folk Theatre in India.
ভাৰতৰ লোক নাট্যশালাৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

(b) Prepare a note on the Temple Theatre in India.
ভাৰতৰ মন্দিৰ ৰঙ্গমঞ্চৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

(c) Write a note on the Commercial theatre in India.
ভাৰতৰ ব্যৱসায়িক থিয়েটাৰৰ বিষয়ে এটি টোকা যুগুত কৰাঁ।

OPTION—B

Paper : SKT–RE–5026

(Fundamentals of Āyurveda)

UNIT—I

(Introduction of Āyurveda)

(আয়ুর্বেদৰ ভূমিকা)

(*Marks* : 30)

1. Answer the following questions in brief : 1×4=4

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ সংক্ষেপে দিয়াঁ :

(a) Write two synonyms of 'আয়ু'.

'আয়ু'ৰ দুটা পৰ্য্যায়বাচী শব্দ লিখাঁ।

(b) How many limbs of the Āyurveda are there?

আয়ুর্বেদৰ অঙ্গ কেইটা ?

(c) What is the principal work of Dhanvantari school of the আয়ুর্বেদ?

আয়ুর্বেদৰ ধন্বন্তৰি শাখাৰ প্ৰধান গ্ৰন্থখন কি ?

(d) Who is the author of the book, 'রোগবিনিশ্চয়' ?

'ৰোগবিনিশ্চয়' নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লিখক কোন ?

2. Answer the following questions : 2×3=6

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) What is ত্রিসূত্র আয়ুর্বেদ?

'ত্রিসূত্র আয়ুর্বেদ' কি ?

(*Continued*

(b) Write a short note on অগ্নিবেশ.
অগ্নিবেশৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখাঁ।

(c) What is শাল্যতন্ত্ৰ?
'শল্যতন্ত্ৰ' কি?

3. (a) Discuss the development of the Āyurveda in the Vedic period of India. 10
ভাৰতবৰ্ষৰ বৈদিক যুগত আয়ুৰ্বেদৰ বিকাশ সম্পৰ্কে এটি আলোচনা আগবঢ়োৱাঁ।

Or / অথবা

(b) Give an introduction on the Punarvasu school of the Āyurveda.
আয়ুৰ্বেদ শাস্ত্ৰৰ পুনৰ্বসু শাখাৰ এটি পৰিচয় প্ৰদান কৰাঁ।

4. (a) Write the subject-matter of the 'সূত্ৰস্থান' of the 'চৰকসংহিতা'. 10
'চৰকসংহিতা'ৰ 'সূত্ৰস্থান'ৰ বিষয়বস্তুৰ এটি ধাৰণা দিয়াঁ।

Or / অথবা

(b) Write a note on the contribution of Vāgbhaṭa in the field of Āyurveda.
আয়ুৰ্বেদত বাগ্‌ভটৰ অৱদান সম্পৰ্কে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

UNIT—II

(Carakasaṁhitā : Sūtrasthānam)

(চৰকসংহিতা : সূত্ৰস্থান)

(*Marks* : 20)

5. Explain any *one* of the following : 5

তলৰ যি কোনো **এটাৰ** ব্যাখ্যা কৰাঁ :

(a) आदावन्ते च दौर्बल्यं विसर्गादानयोर्नृणाम्।
मध्ये मध्यबलं त्वन्ते श्रेष्ठमग्रे च निर्दिशेत्॥

(b) वसन्ते निचितः श्लेष्मा दिनकृद्भार्भिरीरितः।
कायाग्निं बाधते रोगांस्ततः प्रकुरुते बहून्॥

6. Translate into English *or* Assamese any *one* of the following : 5

তলৰ যি কোনো **এছোৱা** ইংৰাজী *বা* অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰাঁ :

(a) आदानं पुनराग्नेयं; तावेतावर्कवायू सोमश्च कालस्वभाव-मार्गपरिगृहीताः कालर्तरसदोषदेहबलनिर्वृत्तिप्रत्ययभूताः समुपदिश्यन्ते।

(b) उदमन्थं दिवास्वप्नमवश्यायं नदीजलम्।
व्यायाममातपं चैव व्यवायं चात्र वर्जयेत्॥

7. *(a)* Discuss the condition of nature and body in the period of nutrition or liberation. 1(

বিসৰ্গকাল অথবা দক্ষিণায়নৰ প্ৰাকৃতিক আৰু শাৰীৰিক স্থিতিৰ ওপৰত এটি আলোচনা আগবঢ়োৱাঁ।

(Continuec

Or / অথবা

(b) Write a note on the regimen of Autumn season.
শৰৎকালৰ ঋতুচর্যাৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

UNIT—III

(Bhaiṣajyaratnāvalī)

(ভৈষজ্যৰত্নাৱলী)

(*Marks* : 30)

8. Answer the following questions in brief : 1×6=6
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ সংক্ষেপে দিয়াঁ :

(a) What is the title of the First Chapter of the 'भैषज्यरत्नावली'?
'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী'ৰ প্ৰথম অধ্যায়টোৰ নাম কি ?

(b) ''स तौ सहसाक्षं''
Who are 'तौ' referred to here?
ইয়াত 'তৌ'ৰে কাক বুজাইছে ?

(c) ''आत्रेयो मुनिपुङ्गवः''
What is the meaning of the term 'मुनिपुङ्गव'?
'মুনিপুঙ্গৱ' শব্দটোৰ অর্থ কি ?

(d) Give one example of physical disease (शारीरा व्याधि).
শাৰীৰিক ব্যাধিৰ এটা উদাহৰণ দিয়াঁ।

(e) How many divisions of মৃত্যু?
'মৃত্যু'ৰ বিভাগ কেইটা ?

(f) Write the definition of বৈদ্য.
'বৈদ্য'ৰ পৰিভাষা লিখাঁ।

9. Answer the following questions : 2×2=4

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Write the qualities of a doctor (বৈদ্যগুণাঃ).
বৈদ্যৰ গুণসমূহ উল্লেখ কৰাঁ।

(b) Elucidate the idea contained in the following :
তলৰ বাক্যশাৰীৰ ভাবাৰ্থ নিৰ্ণয় কৰাঁ :

তথাঽপি নব্যা নব্যানামানুকূল্যং বিধাস্যতি।

10. Explain any *one* of the following : 5

তলৰ যি কোনো **এটাৰ** ব্যাখ্যা কৰাঁ :

(a) भार्गवश्च्यवनः कामी वृद्धः सन्विकृतिं गतः।
वीर्यवर्णस्वरोपेतः कृतोऽश्विभ्यां पुनर्युवा।।

(b) धर्मार्थकाममोक्षाणामारोग्यं मूलमुत्तमम्।
रोगास्तस्यापहर्तारः श्रेयसो जीवितस्य च।।

11. Write a short note on any *one* of the following : 5

তলৰ যি কোনো **এটাৰ** চমু টোকা লিখাঁ :

(a) भरद्वाजः

(b) परिचारकगुणाः

12. *(a)* Discuss the role of आत्रेय in the field of Āyurveda. 10

আয়ুর্বেদ শাস্ত্রত আত্রেয়ৰ ভূমিকা সম্পর্কে আলোচনা কৰাঁ।

Or / অথবা

(b) ''पञ्चवैद्या न पूज्यन्ते''

Who are those five types of physicians to be always avoided? Discuss.

কোন কোন পাঁচ প্রকাৰৰ বৈদ্যক সদায়ে পৰিত্যাগ কৰা উচিত, আলোচনা কৰাঁ।

★★★